

Ödemiş Şehrinde Mala Karşı İşlenen Suçların Coğrafi Analizi

Geographical Analysis of Crimes Committed Against Property in Ödemiş

Fatih Akça¹, Barış Taş²

¹AKÜ, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, fihakca@hotmail.com.

²AKÜ, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Afyonkarahisar, tas.baris@hotmail.com

ÖZET: Toplumlar sürekli değişen ve canlı beraberliklerdir. Toplumu oluşturan bireyler bu değişimin içindedirler. Ancak toplumdaki değişmelerin hızı ile bireylerin değişme hızı her zaman aynı değildir ve bireyler değişen koşullara her zaman ayak uyduramazlar. Bazen de tam tersine bireyler toplumun genelinden önce gelişebilirler ve değişebilirler. Aradaki dengesizlik çeşitli sorunların kaynağını oluşturur. Bu sorunların en önemlilerinden biri de suç olgusudur.

Günümüzde birçok bilim dalı (kriminoloji, hukuk, sosyoloji, coğrafya, ekonomi, antropoloji, şehir planlama, mimari vb.) tarafından incelenen suç kavramı, gittikçe kalabalıklaşan ve karmaşıklaşan dünyada daha önemli bir hal almıştır.

İnsan-mekân ilişkisi, coğrafya biliminin çalışma alanı içerisinde yer almaktadır. Bu bağlamda coğrafya, suçların işlendiği yer ve yerin suça etkisini incelemektedir. Suç olayında coğrafi mekân önemlidir. Suç coğrafyası suçun ve suçluluğun mekâna bağlı açıklamasını yapan, beşeri coğrafyanın gelişen bir parçasıdır. Suç Coğrafyasının dört ayrı boyutu vardır. Bunlar yasa, suçlu, mağdur ve yerdir. Yer, zaman ve mekân üç boyutun etkileştiği ve suçun meydana geldiği bir lokasyondur.

Suç evrensel bir olgudur. Toplumların tarihsel gelişim süreci incelendiğinde, her tür sosyal yapıda suçun her zaman var olduğu görülür. Evrenselliğinin yanında suçun bir başka niteliği de göreceli oluşudur. Suçu oluşturan fiiller toplumdaki topluma ve zaman içerisinde değişiklik gösterebilirler. Ülkemizdeki Türk Ceza Kanunu'na göre suç olarak kabul edilen bir olay, başka bir toplumda suç teşkil etmeyebilir.

Ödemiş şehri, İzmir ilçeleri arasında en kalabalık (merkez ilçeler hariç) ilçe merkezlerinden birini oluşturmaktadır. Ödemiş'in, ilçe nüfusu yaklaşık olarak 130000, şehir nüfusu ise 75000 civarındadır ve doğal nüfus artışı gözlemlenmektedir. Göç olgusunun nüfus artışına etkisi oldukça azdır (ADNKS 2009 yılı göç bilgilerine göre: Aldığı Göç: 5085, Verdiği Göç: 4693, Net Göç: 392, Net Göç Hızı: 3,04). Şehirde hâkim ekonomik faaliyet tarım, hayvancılık ve küçük ölçekli sanayidir. Şehirde sanayi faaliyetleri çok fazla gelişmemiş olup, tarıma dayalı sanayi kolları ağırlıktadır. İlçe merkezi 16 mahalleden oluşmaktadır.

Çalışma alanı olarak seçilen Ödemiş şehrinde suçlar, Ödemiş İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından polis hizmet alanına giren merkez mahallelerde, "Asayiş Suçları" başlığı altında iki gruba ayrılmaktadır: 1. Ödemiş ilçesinde mala karşı işlenen suçlar, 2. Ödemiş ilçesinde şahsa karşı işlenen suçlar. Emniyet Müdürlüğü tarafından iki gruba ayrılan suçlar kendi aralarında alt gruplara ayrılmaktadır. Mala karşı işlenen suçlar; hırsızlık, gasp, yangın ve mala karşı işlenen diğer suçlar olarak ayrılmıştır. Şahsa karşı işlenen suçlar ise; müessir fiil, devlet iradesine karşı işlenen suçlar ve şahsa karşı işlenen diğer suçlar olarak ayrılmıştır.

İzmir ilçeleri arasında 2011 yılında (merkez ilçeler hariç), sırasıyla Menemen (2776), Ödemiş (2380) ve Torbalı (2220) toplam suç oranları olarak sıralanmaktadır. Ödemiş'te 2011 yılında toplam 2380 suç teşkil eden olay yaşanmıştır, bunların 655'i mala karşı işlenmiş suçları oluştururken, 1725'i şahsa karşı suçları oluşturmaktadır. Ödemiş ilçesi bölgesel bir pazar konumundadır. Komşu ilçelerden ve illerden tarihi bir pazar yer olan Ödemiş Cumartesi Pazarı'na gelmektedirler. Pazar yerinin kurulmuş olduğu Akıncılar ve Atatürk mahallelerinde mala karşı işlenen suçlarda ve buna bağlı olarak hırsızlık (kaldırmcılık, yankesicilik) suçu artış göstermektedir.

Çalışma yöntemi olarak, Ödemiş Emniyet Müdürlüğünden alınan suç verileri, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) yazılımları kullanılarak, Ödemiş şehrinde mala karşı işlenen suçlar istatistiksel veriler yardımıyla haritalanmış ve suçların dağılımını anlatan suç haritaları oluşturulmuştur. Oluşturulan haritalar birbirleriyle karşılaştırılarak, suçların dağılışı, bu dağılışı etkileyen nedenler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Suç Coğrafyası, Suç türleri, Mekân, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Pazar yeri.

Kaynaklar

- Aksak, P., Çalışkan V., 2010, Çanakkale Kentinde Mala Karşı İşlenen Suçların Coğrafi Dağılışı Özelliklerinin İncelenmesi (2007), *Marmara Coğrafya Dergisi* 22, 245-275.
- Aksoy, H., 2003, Suç Analizinde Haritalarının Kullanımı: Bursa Modeli, *1. Polis Bilişim Sempozyumu*, 363-366, Ankara.
- Aliağaoğlu, A., Alaeddinoğlu, F., 2005, Erzurum Şehrinde Mala Karşı İşlenen Suçlar: Coğrafi Bir Yaklaşım, *Polis Bilimleri Dergisi, Cilt 7, Sayı 1*.
- Aliağaoğlu, A., 2007, *Balikesir Şehrinde Suçlar: Coğrafi Bir Yaklaşım (2005)*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Cahill, M. E., 2004, *Geographies of Urban Crime: An Intraurban study of Crime in Nashville, TN; Portland, OR; Tuscan, AZ*, Doctoral Dissertation, The University of Arizona, USA.
- Cahill, M. E., Mulligan, G., 2003, The Determination of Crime in Tuscon, *Urban Geography*, 24(7), 582-610, Arizona.
- Çalışkan, V., 2007, Kentsel Mekan Kullanımındaki Farklılıklar Üzerine Bir Yaklaşım: Bursa Ve Çanakkale'nin Periyodik (Haftalık) Pazarlarından Örnekler, *Doğu Coğrafya Dergisi* 18, 49-78.
- Demirci, S., Çoban, E., 2002. Adli Birimlerin Uygulamaları İçinde Suç Analizi Kavramı, *Polis Dergisi, Sayı 30*.
- Demirci, S., 2003, Emniyet Teşkilatında Coğrafi Bilgi Sistemlerini Uygulama bilinirliği: Mobese Başarı Öyküsü, *1. Polis Bilişim Sempozyumu*, Ankara.
- Dönmezer, S., 1994, *Kriminoloji*, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Gottmann, J., 1976, *Şehirsel Merkezliğin Gelişmesi* (Çeviren: Nazmiye Özgüç), İstanbul Üniversitesi Yayın No. 2087, Coğrafya Enstitüsü Yayın No. 80, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul.
- Günel, V., Şahinalp, S. M., Şanlıurfa Şehrindeki Hırsızlık Suçlarının Mekânsal Analizi, *Polis Bilimleri Dergisi* 11 (1), 99-148.
- Gürbüz, M., Karabulut, M., 2007, Adana Beş Ocak Polis Karakolu Sorumluluk Bölgesinde Çocuk Suçlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Haritalandırılması Ve Analizi, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 331-346.
- Gürbüz, M., Karabulut, M., 2008, Fatih Polis Merkez Amirliğinin (Adana) Sorumluluk Sahasında Çocuk Suçlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Haritalandırılması Ve Analizi, *Polis Bilimleri Dergisi*, 10 (2), 51-78. Ankara.
- Herbert, D. T., Hyde, S. W., 1985, Environmental Criminology: Testing Some Area Hypothesis, *Transactions Of The Institute Of British Geographers*, New Series, Vol. 10, No. 3,259-274.
- İçli, T. G., 1993, *Türkiye'de Suçlular-Sosyal Kültürel Ve Ekonomik Özellikleri*, Akın Yayını, Sayı: 71, Ankara.
- İçli, T. G., 2007, *Kriminoloji*, Hukuk Kitapları Dizisi:787, Yedinci Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Karakaş, E., 2004, Elazığ Şehrinde Hırsızlık Suç Dağılışı Ve Özellikleri, *Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:14, Sayı:1*, 19-39, Elazığ.
- Karakaş, E., 2005, Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları I: Veri Kaynakları, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:15, Sayı:1*, 57-69, Elazığ.
- Karakaş, E., 2005, Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları II: Suç Harita Tipleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:15, Sayı:2*, 31-50, Elazığ.
- Karakaş, E., Karadoğan, S., Arslan, H., 2003, Cbs Ortamında Suç Haritalandırma Teknikleri, *1. Polis Bilişim Sempozyumu*, 123-124, Ankara.
- Karakaş, E., Karadoğan, S., Arslan, H., 2004, Suç Haritaları Ve Bilgisayar Teknolojisi, *Pamukkale Üniversitesi, Mühendislik Bilimleri Dergisi* 10, 37-42, Denizli.
- Mclaughlin, C., 2001, *Sage Dictionary of Crime*, Sage Publication.
- Ödemiş İlçe Emniyet Müdürlüğü, 2011, Asayiş Suç İstatistikleri.
- Ödemiş İlçe Emniyet Müdürlüğü, 2011, Brifing Raporu.

- Özgüç, N., 1994, *Beşeri Coğrafya'da Veri Toplama Ve Değerlendirme Yöntemleri*, İ.Ü. Yayınları, No:3849, İstanbul.
- Sargın, S., Temurçin, K., 2009, *Türkiye'de Suçlar Ve Mekansal Dağılışı*, Uluslar Arası Davras Kongresi, 24-27 Eylül, Isparta.
- Sargın, S., Temurçin, K., 2011, *Türkiye'nin Suç Coğrafyası: Şehir Asayiş Suçları*, Polis Akademisi Yayınları, Ankara.
- Türkiye İstatistik Kurumu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2011 Nüfus Sayım Sonuçları, Nüfus Verileri, Mahalle Bazı Konut Sayıları, Gelişmişlik Kodu Ankara.
- Tümertekin, E., Özgüç, N., 2006, *Beşeri Coğrafya, İnsan, Kültür, Mekan*, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Uzun, A., Aliagaoglu, A., 2009, Tokat Şehrinde Mala Karşı İşlenmiş Suçlar, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 / 8, 430-444.
- Vardar, S. 2009, *Ödemiş Küçük Menderes Havzası Doğa, Kültür Ve Turizm Rehberi*, Ödemiş Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayını, Ödemiş.